

Szerencsés Imre (Slomó ben Efrájim) szerepe hazánk pusztulásában

Bevezetés

1490-ben - máig nem tisztázott körülmények között - meghalt Mátyás király. A halálát követő néhány évtized Magyarország történelmének leginkább kiélezett időszaka volt. Egyrészt a déli határon állt a Török Birodalom, ami éppen a XVI. században ért hatalma csúcspontjára, másfelől a nyugati határon, egyes házassági politika eredményeként, kialakult a hatalmasra duzzasztott osztrák-spanyol Habsburg-birodalom, melyet a francia-török-angol-velencei-milánói-pápai koalíció kívánt ellensúlyozni.

Az az ismert, hogy ezekben a vészterhes évtizedekben a magyarországi előkelők korrupsztása és hataloméhsége mennyire csökkentette az ország gazdasági és védelmi képességét. Az viszont mindig kimaradt a történelemtényekből, hogy egy bizonyos Szerencsés Imre (Slomó ben Efrájim) milyen szerepet játszott Magyarország lefelé taszításában.

Ki is volt ő, és mit tett 1492 és 1526 között?

Származása

Szerencsés vagy Fortunatus Imre (eredeti nevén: Slomó / Selomó / Salamon / Sálmán / Zálmon ben Efrájim; Snéor ben Efráim) 1450 körül született az Ibériai-félszigeten. Családjá már ott is állami pénzügyekkel foglalkozott.

Az ibériai keresztény királyságoknak 1492-re sikerült spanyolhont felszabadítani a több évszázadnyi mór uralom alól. A felszabadítás után számos zsidót és muszlimot száműztek, mert a tapasztalat azt mutatta, hogy még ha ki is keresztelkednek, akkor is megbízhatatlanok maradnak. Az elűzött zsidók között volt Slomó ben Efrájim is, aki családjával meg sem állt Magyarországra. Budán, a Zsidó utcában telepedett le, ott élt zsidó feleségével és két fiával. Időközben felvette a magyar Etil (Attila) nevet.

Kényszerű kikeresztelkedése

A nős és két gyermekes Slomó ben Efrájim viszonyt kezdett egy keresztény nővel, márpedig ezt az akkori törvények mint főbenjáró bűnt büntették. Amikor elfogták, és máglyahalál fenyegette, közeli ismerősehez, üzletfeléhez és pártfogójához, az akkoriban nádorrá választott Perényi Imréhez fordult azzal, hogy ki akar térni. Perényi elvállalta a keresztapaságot, Slomó ben Efrájim pedig megmenekülése okán felvette a Szerencsés (latinul: Fortunatus), valamint a nádor kérésére az Imre nevet. Megkeresztelését Szalkai László püspök és későbbi esztergomi érsek végezte.

Zsidó feleségét és fiait a budai gettóban hagyta, de ellátásukról gondoskodott. Azután a Szent György-téren vásárolt magának szép házat, ahová keresztény feleségével beköltözött. Ebből a házasságból született egy félzsidó fia.

Akárcsak más, kényszerből kikeresztelkedett zsidók, Szerencsés Imre sem szakította meg a kapcsolatot a zsidósággal: bizalmas feljegyzéseit továbbra is héberül vezette, és a szombatot is megtartotta. Befolyására jellemző, hogy amikor a budai zsidókat azzal vádolták - más források szerint rágalmozgatták -, hogy megölték egy keresztény gyermeket, Szerencsés - a feljegyzésben Snéor néven szerepel - kijárta a királyi udvarnál, hogy a vádlót - vagy rágalmozgatót - adják át neki. Ő azután továbbadta a zsidóknak, akik megfojtották. Más esetekben előfordult, hogy kegyelmet szerzett halálra ítélt zsidók számára. Eppen ezért a rabbik kihirdették, hogy senki se merje Szerencsést hitelhagyottnak nevezni.

Politikai kapcsolatai és alkincstartói tisztsége

A keresztapa nádoron keresztül a gazdag Szerencsés Imre közelebbi kapcsolatba jutott a magyarországi zsidóság kiváló pártfogójával, Bakócz Tamás bíboros érsekkel, aki számos egyházi javadalom hozamát, valamint a velencei köztársaság tekintélyes éves pénzügyi támogatását élvezte. Ő hozta össze zsidó pártfogóját a későbbi esztergomi érsekkel, Szalkai Lászlóval. Szalkai püspök mint királyi kancellár és kincstárnok 1520 körül beajánlotta zsidó barátját II. Lajos királynak és Mária királynénak alkincstárnoki tisztségre.

Szerencsés legelőször a királyt és királynét kötelezte le részben uzsorakölcsönrel, részben más szívességekkel. A főleg a világi élvezeteknek élő király annyira a befolyása alá került, hogy Szerencsés kinevezése után azonnal felszabadította a zsidókat a zsidó kalap, a vörös köpeny és a sárga folt viselése alól. Mindeközben Szerencsés a királyi kincstár jövedelmének rendszeres és módszeres elsikkasztására rendezkedett be.

A baljós 1521. év

Ez az év két szempontból is jelentős fordulatot hozott Magyarországon életében. Egyrészt Szerencsés tanácsára a király hamis pénzt veretett, melynek értéke csak a fele volt névleges értékének. A pénzrontás következtében az adók mérhetetlenül megemelkedtek, az emberek pedig elszegényedtek.

Másfelől a törökök ostrom alá vették Nándorfehérvárt. A főurak ennek ellenére Budán vigadoztak Szerencsés Imre palotájában, és egy korabeli feljegyzés szerint nem akadt közöttük, aki a nándorfehérvári védők löszervásárlásához szükséges pénzt kifizette volna. A törökök végül elfoglalták a déli végvárat, és állandó nyílt sebet vágtak Magyarországon testébe.

Látszatfogsága

A Szapolyai-párti köznemesek azzal vádolták Szerencsést, hogy hanyagságból és rosszakaratból a felmentéshez szükséges pénzt és fegyvereket későn indította útján. Szerencsés egyik legfőbb ellensége, Werbőczy István királyi személynök az 1524. szeptemberi pesti országgyűlésen heves szavakkal rontott rá. Az 1525. május 7-én tartott budai országgyűlésen a pénzromlásért a nemesség Szerencsést tette felelőssé, és a királyi jövedelmek hűtlen kezelésével vádolta meg. A nemesi küldöttség azt kérte II. Lajos királytól, hogy öt nap alatt távolítsa el udvarából a Fuggereket, a németeket, a lutheránusokat, és hogy a császár és a velencei köztársaság követői szintén mielőbb hagyják el az országot. További követelés volt, hogy Szerencsés Imre máglyán bűnhődjék, valamint hogy a köznemesség által választott ülnökök ismét kerüljenek a királyi tanácsba.

A király vonakodott, de végül engedett, és Szerencsés Imrét a budai Csonkatoronyba záratta. Mivel Szerencsésnek befolyásos főúri támogatói és lekötelezettjei voltak, az országgyűlés szétoszlása után, alig néhány hétnyi rabokodás után, királynéi parancsra szabadon bocsátották.

Fittyet hányva a robbanásveszélyes helyzetre, szabadulásának öröme, a budai várban lévő házában Szerencsés nagy lakomát rendezett az egész udvari párt tagjaival együtt. Az országgyűlésről még haza nem indult, felháborodott nemesek kíséretükkel, valamint a budai néppel karöltve, megrohanták és elfoglalták a házat, ahonnan Szerencsés csak úgy tudott megmenekülni, hogy hátul egy kötéllel leeszkedett. Az ostromlók az elsikkasztott aranykészlet egy részét széthordták, és három napig a többi budai zsidót is megsarcolták. Csak Szapolyai György csapatai mentették meg a zsidók életét.

Újra a csúcson

Szerencsés gyorsan lemérte a politikai erők átcsoportosulását. Közeledett Szapolyaihoz, Werbőczyhez és a köznemesi párthoz, valamint megszerezte Mária királyné és Báthory nádor támogatását is. Az 1525. július elején Hatvanban tartott országgyűlés már nemcsak hogy nem vádolták, hanem éppen hogy Werbőczy javaslatára választotta meg újból alkincstárnoknak. Anyagi helyzetét helyreállította, mert alig egy hónappal szabadulása után megszerezte a felvidéki rézbányák feletti irányítást, majd ismét kinevezték alkincstárnoknak, és tagja lett az országtanácsnak is. Ezen kívül még adóbérléssel és -beszedéssel is foglalkozni kezdett: 1525 végén már ő bérelte a budai, 1526-ban pedig a pozsonyi harmincadot is. II. Lajos király ezzel törlesztette neki személyi adósságát.

Valódi énjének visszatérése

A gazdasági anarchia tovább fokozódott, a nép sorsa még nyomorúságosabbra fordult, miközben a zsidó alkincstárnok összeharcsolt tőkéje sokszorozódott. A gazdaságpolitikai csődben az 1526. évi rákosi országgyűlés már Szerencsést kéri fel a pénzügyi helyzet tisztázására. Szerencsés a saját sikkasztásairól, csalásairól akként tereli el a figyelmet, hogy támadásba megy át, és az országgyűlés előtt leleplezi a többi országnyi sikkasztásait, garázdálkodásait.

A katasztrofális mohácsi vereséget azonban már nem érte meg, mert még az előtt néhány nappal meghalt. Haldoklása előtt visszatért a zsidó hitre, mint ahogy addig is csak látszatkeresztény volt: letette a Szerencsés Imre, és újra felvette a Snéor Zálmon nevet. A zsidók annyira méltányolták Szerencsés ragaszkodását hittestvéreihez, hogy a fiait az ő nevében hívták a tóra elé.

Szerencsés-Snéor tevékenysége hozzájárult ahhoz, hogy a mohácsi csata után tíz héttel az országgyűlés Székesfehérváron törvényt alkosson a zsidóknak az országból való kiűzéséről. Azonban kollaboráns most is akadt, ezúttal Szapolyai János király személyében, aki a törvényt nem erősítette meg.

Az Ön teendője

Annak behozatala a köztudatba, hogy ez az alak

hogyan járult hozzá Magyarországon lejárményezéshez és pusztulásához, egyedül az Ön feladata. A családtagok, barátok, ismerősök tájékoztatását senki más nem fogja Ön helyett elvégezni.

Különös figyelmet kell fordítania gyermekeire. Abban ugyan biztos lehet, hogy a kormányzati indoktrinációs központokban - melyeket meg-

tévesztő módon, állami vagy önkormányzati iskoláknak neveznek - egy percet sem fognak szentelni Szerencsés Imre (Slomó ben Efrájim; Snéor Zálmon) tevékenységének. Vagy talán mégis, mondjuk az éjjelnappal folyó holokauszt-megemlékezések mellett? Na persze... Esetleg irodalomórán majd felelevenítik, hogy 1843-ban Jókai Mór A zsidó fiú címmel drámát, 1918-ban Móricz Zsigmond Fortunatus címmel színművet írt róla? Hát hogyné... Ez utóbbi mű volt az oka, hogy Móricz Zsigmond kiesett az 1918-19-es megmondóemberek kegyéből, akik felháborodva tiltakoztak az "antiszemita férctű" ellen.

Eppen ezért szülőként el kellene gondolkodnia azon, hogy a kormányzati befolyásolás és átnevelés megakadályozása érdekében, ideje lenne gyermekeit az ún. otthontanulásra (homeschooling) átállítania. Ha nem tudja, hogy ez mit jelent, elérkezett az ideje, hogy utánanézzon.

Elvégre kié is a gyermek: a kormányzaté vagy az Öné?

(Hidra)

Források:

- Wikipédia
- Fortunatus Imre: szélhámos vagy pénzügyi zseni?
- Magyarország első Jud Süsse: Snéor-Szerencsés Imre
- Kabay Zoltán: Egy elsüllyesztett Móricz Zsigmond-dráma
- Szatmári István: Mi történt Mohács után? Miért mohácsi a vész?

Kuruc.info

